

Mindenki naptára

A „Mindenki naptára” a Néprajzi Múzeum kiadványa, amely az egész évben nyitva tartó „Időképek” című kiállítás idejére jelenik meg. A naptár célja az, hogy a Magyarországon hatályos jog szerinti történelmi egyházak, illetve nemzeti és etnikai kisebbségek ünnepeit, fontos évfordulóit mindenki számára hozzáférhetővé tegye... Minden csoport valamennyi ünnepe azonban nem kaphatott itt helyet. A válogatás során ezért arra törekedtek a naptár készítői, hogy a kiadvány minél használhatóbb legyen, így azokat a jeles napokat vették figyelembe, amelyek a mindennapi érintkezések során fontosak.

A kézbe simuló, elegáns kiadványt fellapozva, érdekes olvasmányban lehet részünk! Megtudhatjuk például, hogy a szláv népeket keresztény hitre térítő *Cirill* és *Metód* szerzetesek ünnepét a keleti keresztények május 24-én tartják, (ez a Bolgár Kultúra Napja is), míg a nyugati keresztények körében ez július 5-re esik (amikor a Szlovákok Napját ülik mifelénk). Ha már ezekre az évfordulókra tértünk ki először, ugyanitt kell megemlítenünk január második szombatját – a Magyarországi Németek Napját – amelyről 1995 óta emlékeznek meg évenként. A magyarországi szlovénok augusztus 28-án, Pável Ágoston (1886 – 1946), a szlovén kultúra jeles kutatójának születésére emlékezve ünnepelnek. Sok évszázados történelmi összefonódásról tanúskodik a hazai lengyel kisebbség ünnepe, melyet Szent László királyunk ünnepén, június 27-én tartanak. Szent László anyai ágon lengyel származású volt, ezért a lengyelek körében is nagy tiszteletnek örvend. A görögök nemzeti ünnepét 1821. március 25. emléke élteti. Ekkor tört ki a görög szabadságharc a török fennhatóság ellen. Az örmény Függetlenség Napja viszont jóval közelebbi, hiszen 1991. Szeptember 21-én kiáltották ki az Örmény Köztársaságot a Szovjetunió felbomlása után. Tudják-e, mi a Szukkót? Akkor minden bizonnyal ismerősnek tűnik, ha a közmondásos „sátoros ünnepet” említjük. Október 2-től egy héten át üli a zsidóság a termés betakarításának örömmünnepét. Augusztus 2-a viszont tragédiát idéz, a náci cigányüldözések és népiirtás emlékét. A Roma Kultúra Napja viszont április 8-a a naptár szerint, mert 1971-ben ekkor alakult meg a Cigány Világszövetség. Szerkesztőségünk úgy tudja, hogy a hazai cigányok április 11-én ünnepelnek, mert 1995-ben ekkor alakult meg az Országos Cigány Önkormányzat. A szerbek karácsonya egybeesik a magyarok Vízkeresztjével, tudni illik, hogy a magyarországi ortodoxok közül a szerbek a régi, míg a románok, bolgárok és a magyar ortodoxok az új naptár szerint tartják meg vallási ünnepeiket.

Végezetül – a teljesség igénye nélkül – feltétlenül szólni kell a tizenkét hónap fényképeiről

Például a miskolci Magyar Ortodox Egyházi Múzeum 1721-es, ezüsből való, ékkövekkel díszített oltárkeresztjéről (képünkön) éppúgy, mint a Magyar Nemzeti Múze-

um 1685-ös úrvacsorakannájáról, vagy a budapesti Zsidó Múzeum XIX. századi mives tóramutatójáról. Koloritjában és népiesen naiv formavilágában, a Néprajzi Múzeum 1746-ból való, Kolozs megyei festett falmennyezeti kazettája, édestestvére lehetne a Baranya megyei sváb üvegképnek a XIX. századból. A papír-régiések sorában a pannonhalmi apátság 1746-os, velenicei breviáriuma rokonságban marad kortársával, a Tiszántúli Református Egyházterület debreceni nagykönyvtárának 1765-ös, utrechti (Hollandia) bibliájával.

A Mindenki naptárát olvasgatva egyhamar rádöbbenhetünk arra: sokkal több az, ami összeköt, mint ami szétválaszt bennünket. Amennyiben sikert arat a közönség körében ez a kísérletnek szánt kezdeményezés, úgy a Néprajzi Múzeum jövőre a kalendárium folytatását ígéri.

W. I.